

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: vsako leto Din 30.—

Konec Pucljeve stranke

Nezadovoljstvo deželanov nad nedeljskimi sklepi SKS v Ljubljani — Samostojni nočejo v odvisnost zagrebškega radičevstva in židovstva — Tudi nočejo slediti g. Puclju pri presedlanju v republikanstvo, federalizem in boljševizem

V zadnji številki «Domovine» smo na tem mestu svarili g. Puclja pred nadaljevanjem zgrešene in za slovenskega kmeta škodljive politike. Kakor smo pričakovali: Naše dobrohotne besede so bile kakor bob ob steno. Zadnje nedeljo so se dogodile stvari, katerih posledica ne more biti nič drugega kakor **konec SKS**. Ta dan se je vršil v Ljubljani občni zbor SKS, na katerem je bilo sklenjeno, da se Pucljeva stranka pridruži republikanski Prepeluhovi, odnosno Radičevi stranki. Kadar bo ta sklep izvršen, bo **konec samostojnosti SKS**; kajti glavna komanda ne bo več ne v Ljubljani in ne v Mariboru, marveč v Zagrebu. To se pravi, da bodo tisti pucljevci, ki bodo za Pucljem še naprej drveli, prišli čisto v odvisnost zagrebškega radičevstva in židovstva. Tako bo, pa naj si sedaj gospodje Puclj, advokat Marušič in drugi vodje SKS še tako prizadevajo, da bi s svojo zgovornostjo prekrili resnico samostojnim na deželi.

Nedeljski skok iz ene stranke v drugo ni bil prvi v političnem življenju g. Puclja. Preden je presedlal v SKS, je bil podpredsednik JDS. No, takrat se mu to ni štelo v zlo, ker se je mislilo, da ostaneta SKS in JDS prijateljski stranki, ki bosta zlasti na deželi in v boju proti klerikalcem druga drugo podpirali; saj je znano, da so pod Pucljevim vodstvom SKS njeni voditelji prav pridno trkali na vrata demokratov in tudi prejeli od njih velike denarne podpore.

ri g. Puclju pa se je kmalu videlo, da je preskočil iz JDS v SKS največ zato, ker je špekuliral na to, da bo v SKS lahko nosil prvi zvonec in tudi kot poslanec dijete vlekel. Da je pri njem močno razvit nagon za osebno korist, dokazuje tudi nadaljnja politična pot g. Puclja. Prišedši kot poslanec v Beograd se je pridružil g. Puclju stranki srbskih zemljoradnikov. Kmalu pa je vzel od njih slovo, ker mu je bilo več za ministrski stolček kakor za vse drugo. Takrat je bil g. Puclj najboljši prijatelj g. Pašića in še vsem je v spominu, da so mu očitali volovske kupčije v kompaniji z radikali. Tudi radikali so se je g. Puclj kmalu naveličal, a je zopet šel nazaj v klub srbskih zemljoradnikov.

Zadnje leto pa je začela SKS pod vodstvom g. Puclja frfotati na vse strani, zlasti pa se pajdašiti tudi s klerikalci. G. Puclj je glasoval za zaupnico tigrovski vladi. V Ljubljani so hodili člani načelstva SKS v škofovo tiskarno in delali načrte proti demokratom. Celo tako daleč so šli, da je ljubljanska SKS postavila skupaj s klerikalci za občinski svet kandidatsko listo proti Narodnemu bloku. Hvaležnosti za to seveda SKS od klerikalcev ni nobene imela, kar se je pokazalo tudi pri

Kmetijski družbi, katero so «Žerjavovci» morali nesebično rešiti iz klerikalnih krempljev.

Zadnje tedne, ko se je veliko govorilo in pisalo, da se bo osnovala radičevsko-radikalna vlada, pa se je g. Puclj znova polakomnil za vladno močjo. Mislil je, da bo s pomočjo Radića postal zopet minister, njegova ljubljanska okolica pa komandanti v Sloveniji. Ves up je sicer šel po vodi, ker Radić še dolgo ne bo v vladi, a Puclj je vendarle na nedeljskem zboru SKS znova presedlal ter dosegel sklep, da se SKS združi s Prepeluhovimi in Radičevimi republikanci, federalisti in boljševiski. Danes ne bomo ugrabili, kako se bo ta pisana družba med seboj družila, od različnih strani pa sem nam poročila, da je zavladao na deželi nad nedeljskimi sklepi SKS ponekod silno nezadovoljstvo. Zlasti oni samostojni kmetje, ki so včasih bili pristaši narodno-napredne, narodne in demokratske stranke, na ves glas obsojajo g. Puclja, da hoče sedaj slovenskega kmeta

spraviti na eni strani v popolno odvisnost od zagrebškega radičevstva in židovstva, na drugi strani pa pognati našega naprednega kmeta v brezupen in usoden boj proti monarhiji in sedanjemu družabnemu redu. «Zakaj naj pljunemo tudi mi na dosedanji program SKS?», vprašujejo značajni in pošteni pristaši SKS na deželi. «Mi republikanci, mi boljševiski, mi federalisti, mi prepeluharji in radičevci?» pravijo vsi oni, ki se zavedajo, da bo naša država nročna in srečna le, če bodo z **narodnim edinstvom v enotni državi** za vse državljane stopile v veljavo iste pravice, a tudi iste dolžnosti.

«Mi ne bomo več slepo sledili Puclju!», kličejo moške, pa opozarjajo, kako je Puclj na nešteti shodih samostojnim kmetom pred volitvami pripovedoval, da bo po volitvah stopil v Narodni blok, sedaj pa je zlezel Radiću v torbo. Kje je tu mož-beseda, kje resnica in poštenje, kje koristi SKS? «Kdo nam je bližji, ali Radić, ali lastni rojaki v domači občini? Ali nas bo Radić varoval pred klerikalci, ali on podpiral naša vsakdanja stremljenja? Taka in slična vprašanja gredo sedaj od ust do ust po vsej Sloveniji. Večina naprednih ljudi na deželi skoro ne more verjeti, da je g. Puclj napravil takšen velikanski skok, kakor jih je malo beležiti v našem domačem sicer precej netopirskem političnem življenju.

Politični pregled

V naši domači politiki je zadnje dni gotovo najbolj zanimiva komedija, ki sta jo uprizorila dva imenitna slovenska kmečka politika: samostojnej Ivan Puclj in republikanec Albin Prepeluh. Sklenila sta namreč čisto navadno

politično kravjo kupčijo

s tem, da sta se pobotala in izdelala načrt, kako bosta odslej skupno vodila politiko za nejasne in zmešane cilje Štefana Radića. O vsej stvari govorimo podrobneje v uvodnem članku. Zato ga prečitaj!

V beograjskem političnem življenju pa je zopet za en teden nastopilo politično premirje, ker so seje Narodne skupščine odgodene do ponedeljka in samo posamezni parlamentarni odbori pretresajo zakonske osnutke, ki pridejo nastopne tedne v razpravo pred Narodno skupščino.

Volilna vlada Narodnega bloka se je minulo soboto izpremenila v

redno poslovno vlado

in so se izvršile le neznatne izpremembe. Naš minister dr. Žerjav je obdržal ministrstvo za šume in rudnike. Želje radičevcev, da bi tudi oni prišli v vlado, se torej niso izpolnile. Bodo pač radičevci morali še nekaj časa sedeti v opoziciji, kjer se jim bo edino nudila prilika, da s pametnim sodelovanjem pri reševanju zakonov dokažejo svoje zmožnosti in iskrenost svoje izpreobrnitve. Vsekakor pa imajo radičevci še vedno več izgledov, da

čez čas pridejo v vlado, kakor pa klerikalni tigri, ki so vobče zapravili ves svoj boral kredit. In vrhu tega se neprestano hočejo osovražiti še bolj, kakor so že itak osovraženi. Sam njihov voditelj je te dni pokazal svojo otročjo mržnjo do vsega srbskega s tem, da je na vratih klerikalnega kluba v Narodni skupščini izzivalno

raztrgal napis, v kolikor je bil tiskan v cirilici.

Vsak šolarček ima dandanes več čuta dostojnosti, ker vé, da cirilica ni samo srbska, temveč splošno slovanska pisava, ki jo moramo tudi Slovenci spoštovati. Dr. Korošec se je s svojim malenkostnim junaštvom zopet izkazal takšnega, kakrščen je, zagrizen sovražnik jugoslovenskega edinstva.

Več pozornosti je zadnje dni v beograjskih vladnih in političnih krogih posvečeno

zunanjepolitičnim vprašanjem.

tičočim se neposredno naše države. Dne 9. maja se v Bukarešti sestanejo zunanji ministri držav Male antante, med njimi tudi naš dr. Ninčić. Pretresali bodo važne zadeve. Predvsem položaj naše krvave sosedice Bolgarije ter skupno nastopanje proti boljševiskim agentom, ki z Dunaja skušajo tudi pri nas ponovno netiti komunistično in prevratniško propagando. Istočasno tudi v Firenci na Laškem sklepa naša jugoslovenska delegacija zaključna pogajanja z Italijani, da končno enkrat rešimo vsa sporna vprašanja

in si napram zavratni Italiji zavarujemo hrbet.

V Bolgariji se upornikom ni obnesel prevrat. Vlada ga je zadušila v krvi. Vse ječe so polne in dnevno se izvršujejo še cele vrste smrtnih obsodb. Ravnanje bolgarske vlade vzbuja zgražanje po vsej Evropi.

zato se bolgarski zunanji minister odpravlja v inozemstvo, da poskusi vlade v raznih državah po svoje informirati. Opravičit se je prišel tudi v Beograd, ker je bolgarska vlada tako drzno skušala tudi na našo vladu valiti sokrivdo za prevratne dogodke v Sofiji in drugod na Bolgarskem.

V Evropi zdaj vsi politiki pozorno motrijo, kako se bo obnašal

novi nemški državni predsednik general Hindenburg.

ki je izrazit predstavnik stare nemške nadutosti, saj pa tudi ima izza svetovne vojne vse polno vojaških in poveljniških zločinov na vesti. Toda Hindenburg se zaenkrat obnaša še precej previdno in si ne upa preveč zbarvo na dan. Vsekakor je nemški narod z izvolitvijo Hindenburga storil sam sebi slabo uslugo. Kajti koristnega tak generalni pensionist v politiki ne more ničesar storiti, temveč s samim obstojem na vodilnem državnem mestu nakopava Nemčiji nove nasprotnike, dočim bi ravno ona tako krvavo potrebovala prijateljev in jamstva za evropski mir.

DOPISI

DOLENJI LOGATEC. Dne 17. t. m. bodo imeli klerikalci v konsumnem društvu svojo prireditel. Že sedaj vas opozarjamo, da se boste dostojno obnašali, in ne kakor lansko leto, ko je bilo 32 oseb kaznovanih zaradi pretepa. Dne 26. aprila je nekdanji činitelj pri konsumu razgrajal v go-

stilni in ljudem grozil z nožem. Obenem pa je prav sočno preklinjal v italijanskem jeziku. Drugi takšen konzumar je P., ki je pred kratkim razsajal v konsumu in delil zaušnice. Tako izobrazbo imajo klerikalci v Logatcu. — Opa zovalec.

MOTNIK. Da ne pozabimo na naše klerikalce in Kogejevo žlahto, nadaljujemo započeta odkrivanja in najprej vprašamo, kje se je Milka Kogej izučila za trgovino in kako je bilo mogoče izdati ji obrtni list. O tem zaenkrat le toliko. Prosimo pa prizadete, da nas točno pouče. — Koliko dobrega stori g. Kogej kot glavar tukajšnjih klerikalcev, se vidi iz dejstva, da je kot načelnik krajnega šolskega sveta preskrbel za šolo drva od nekega sorodnika za ceno 450 Din, dasi bi jih tukaj lahko dobil ceneje. Za časa njegovega zupanovanja se je prodala občinska hiša za zelo nizko ceno, sedaj bi pa g. Kogej zopet rad kupil hišo, kar so mu pa naši odločni možje odborniki preprečili, ker bi bila to le škoda za občino ter samo v korist klerikalni hranilnici, katere načelnik je on. Prihodnjič povemo še kaj več. Na avidenje! — Fantič izpod gore.

POLJANSKA DOLINA. V nedeljo 10. t. m. se bo uprizorila v Sokolskem domu igra «Vdova Rošlinka», ki nudi obilo zabave in smeja. Po igri se bo vršila prosta zabava s plesom. V nedeljo v Sokolski dom vsi, ki napredno mislite! Naj nikogar ne strašijo morebitne grožnje in grmenje proti Sokolom in drugim naprednim društvom. Ta teden deli naš škof birmo v dolini in je težko verjetno, da se bo mogel zdržati te gonje. No, pa vsak pameten človek danes že ve, da pošteno veselje ni pregrešno.

POLJANSKA DOLINA. Volilna napetost se je davno polegla. Vera ni več v nevarnosti in podrli so se zlati gradovi klerikalnih obljub. Edino malo spominov imamo na ta zgodovinski boj med angelčki in hudički, kakor so baje pripovedovali neki gospod župnik lahkovernim ženicam Klerikalni petelin, ki so agitrali za žive

in mrtve, so se pri nas v preveliki svoji gorečnosti proglasili za mučenike svojih lažnivih idej. Eden od mnogih klerikalnih agitatorjev je bil tudi Matija Cankar iz Zirov, ki se je pehal v potu svojega obraza najraje na shodih v kakih osamljenih kmečkih hišah, kjer je pripovedoval kmetom razne pravljice in jih spravljaj v edino zveličavno naročje preljubega Korošca. Na nekem shodu na Koprivniku pa je naletel slučajno na ljudi, ki mu niso vsega verjeli in mu ugovarjali. Namesto da bi poučil neverne Tomaže, je mož raje pobegnil brez pojasnila. Da bi seveda opral in olepšal svojo blamažo, je lagal okoli, da so ga Orjunaši iz Poljan napadli z revolverji. Pri obravnavi na sodišču se potem seveda ni prilazal, da bi tudi sodniku dokazal to svoje mučeništvo. Tako je bil mož, ki je videl že samega sebe obdanega z mučeniško glorio, obsojen na dva dni zapore in poravnavo stroškov. Morda mu bo to pomagalo, da bo prihodnjič vedel, kaj zapoveduje osma božja zapoved, katero uči katoliška vera, ki je bila po njegovem mnenju v veliki nevarnosti. Tako se je ljudstvo lahko prepričalo, da so vsa razbojništva Orjuna vedno le delo klerikalnih priganjačev. — Kdor pa hoče videti na odru, kako izrabljajo razni sveti možje vero in kako sleparijo ljudi, naj pride v nedeljo 10. maja v Sokolski dom v Gorenji vasi gledat igro «Vdova Rošlinka», ki je zajeta čisto iz kmetškega življenja in se godi v naših krajih. Lahko se bo prav iz srca nasmejal, ko bo videl pobožnega romarja, ki lazi po vseh božjih potih, govori vedno o samih svetnikih in odpustkih, zraven pa slepari in zapeljuje ljudstvo.

KRIŽE PRI TRŽIČU. «Domoljubov» dopisnik se bavi s tukajšnjimi občinskimi zadevami. Pravi, da bi že morale biti nove volitve. Mi pa pravimo, da se jih klerikalcem ni treba prav nič veseliti, ker volilci so si dobro zapomnili bivše klerikalno gospodarstvo, saj je revizija pokazala, kaj vse so uganjali. Zdaj morajo vračevati storjeno škodo, kar je seveda edino prav, toda ljudstvo si ob tem tudi ustvarja primerno sodbo. Enemu izmed kle-

Anton Stražar:

Po preteku enega meseca se je Katrica že doobra privadila v Ravnicah. S kuharico sta se lepo razumeli. Tudi kaplana sta bila prijazna

napram njej — posebno še gospod Franc! Le s strogim gospodom dekanom Gašperjem ni imela nikakega opravka — vedela ni dosti več o njem kakor to, da je včasih že mero siten in zelo strog.

Neke nedelje popoldne, ko je Katrica spala v svoji sobici, jo predrami precej glasno govorjenje v sosednji sobi.

Radovedna, kakor pač vse Evine hčere, se splazi tiho kot miška k vratom, da sliši, kdo tako govori.

Imela je kaj slišati!

«Sram vas bodi, gospod Gašper, če imate v resnici tisto grdo žensko v Grapah, sram vas bodi, pravim! Sram me je, ker sva oba iz enega kraja doma!»

«Tiho, tiho, Barba! Tebe imam vedno rad, kaj se ti vendar sanja!»

«Meni, da se sanja?! Bežite no, bežite, mene pa že ne boste premotili kakor druge ljudi na prižnici; se že preveč poznavam! Oh, to bo zdaj govorjenja znova pri nas; kar za ubežati. Oj, ta sramota!»

«Naj le poskusijo ljudje kaj govoriti; takoj predam vsakega ljubljanskemu advokatu, to ti rečem!»

«Ne vem, kako bo šlo!»

«Vse mora iti, neumnica ti, neumna!»

Katrica je odšla tiho po prstih nazaj v spalnico; delala se je, kakor bi spala, ker je vedela, da pride kmalu tudi Barba v sobo.

V resnici je kmalu prišla kuharica v sobo in spotoma prinesla malico, kruh in vino.

Ko sta južinali, je bila kuharica kar bolj molčeča in jezna videti.

Barba bi bila rada, da bi jo dekleta kaj povprašalo po vzroku jeze, tega pa ni hotelo. Kajti, saj je itak že vse vedela, pa si je mislila: Povej sama, če hočeš, ali pa molči!

«Ti, Katrica, ali si že čula kaj novega?»

«Ne vem nič posebnega, tetka.»

«Praviš, da ničesar ne veš. O, ti nesrečno dekleta, ti! Vsa fara že govori, ti pa še ničesar ne veš?»

«Kaj pa takega?»

«A kaj? Zdaj znova lažejo o našem dekanu, da hodi vasovat tja v Grapo — oh, kaj vse govore; saj ni za povedati!»

«Oh, veste, ljudje so pač jezični in opravičivi!»

«Pa veš, jih bo tudi zaskočilo! Kogar naš dekan zagrabi, se mu bo hudo kolcalo. Kar dohtarju v Ljubljani — tistemu, ki brez noža dere, pa dobro dela — ga izroči v opravke!» ...

— Zvečer, ko je Katrica molzla krave, jo je vpraševal mladi hlapec Jernej:

«Ti, Katrica, sedaj bo pa znova skakal naš dekan Gašper! Saj vem, da že veš, da je hodil v Grapo v vas. To so ti pa ptički, ti rečem!»

Dekle ga samo svareče opomni. «Veš, Jernej, tiho bodi o tem! Dekan bo vsakega tožil ali izročil advokatu, to pa niso mačkine solze!»

«E, kaj bi! Jaz znam molčati. Naredim tako, kakor sveti Janez Nepomuk, ki je prst na usta položil. To pa rečem: pod kožo smo pa res vsi krvaviti!»

«Ali pomisli, Jernej, da taki ljudje kakor so duhovni, ne bi smeli niti misliti na kaj takega.»

«Lepo te prosim, Katrica, saj nisi tako neumna videti, zato nikar takih pravljic ne natevaj; je že boljše, če si tiho o tem!»

— Tudi ta večer Katrica ni mogla dolgo zaspati. Jernejčeve besede so ji dostikrat prišle na misel. Kaj vse bo še neki doživela v tej službi? ...

VII.

Dekan Gašper je znal neprijetno zadevo z žensko v Grapi pollačiti, — pri drugi pa je podlegel.

Dobre pol ure od Ravnic je vodila pot skoro večinoma v hrib, po pašnikih, kjer so pastirji pasli drobnico. Svet je bil tam malo vreden, rastla je le bolj drobna trava in nizko grmičevje. V nekaki kotlini med tem grmičevjem pa je bilo

rikalnih ptičkov pa je deželno sodišče prisodilo, da bo zaradi klerikalnih sleparij ričet pihal. Dopisnik «Domoljuba» naj si tudi ne beli glave glede priključitve Pristave k Tržiču. Ljudstvo ima v gerentski sosvet zaupanje, ker vidi, da zna upravljati občino kakor pol regimenta klerikalnih tigrov. Ponovno zato poudarjamo, da klerikalci nimajo povoda veseliti se za volitve, ker na njih bodo izvedeli bridko resnico, da jim je v naši občini odklenalo. — Občan.

LESCE. Te dni se je vršil v naši fari misijon. Prišla sta dva misijonarja spreobračat leške grešnike in je zelo trpelo napredno časopisje, predvsem «Jutro» in «Domovina». Možaka sta rekla: «Kdor bere take časopise, je brezverec, a hiša, v kateri se nahajajo taki časopisi, sploh ne spada med človečanstvo.» Jako bolela ju je tudi Orjuna. Tako je eden priporočal nekemu dekletu, naj skrije svojemu bratu orjunski kroj, a neki fant, ki se ni hotel odreči naprednemu časopisu, je dobil «ta suho». A najnovejše, česar še nismo slišali, je to, da so v času zadnje vojne propadla vsa cesarstva in kraljestva, kjer so bili vladarji brezverci. Čudno se nam to vidi. Pred nekaj leti so nam duhovniki pridigovali, kako pobožen je bil pokojni Franc Jožef. Slikali so ga po knjigah in časopisih, zamaknjenega v molitev, a sedaj nam javno pripovedujejo, da je bil brezverec. Dolgo vrsto let so molili zanj in za Karla, brali so maše in vse mogoče, a sedaj pa je brezverec. Ali ste nam lagali takrat ali sedaj? Kratko pred zaključkom misijona je bila običajna sprava. Ne vemo, ali so poučili tudi leško organistko, naj se spravi s svojim možem in očetom. Ali bo g. župnik zanaprej bolj vljuden s svojimi farani? Zadnji dan misijona so vpisovali člane v novo ustanovljeno društvo, namreč Društvo apostolskih mož in fantov. Nekaj so jih seveda tudi dobili. Takoj so si izvolili načelnika in tajnika, menda kar očeta in sina. Takoj isti dan zvečer se ga je baje načelnik tako navlekel, da je lezel po štirih domov. Morda je bila to misijonska pokora ali pa je bil tako ginjen in ponosen na novo šaržo.

Za vse to smo zelo hvaležni g. župniku, ki nam je preskrbel misijon, a posebno pa gg. misijonarjema, ki sta nas tako lepo naučila in nam ustanovila prepotrebno drušvo. Le tako naprej, gospodje duhovniki, in vera ne bo pešala.

STUDENEC. V državni bolnici za duševne bolezni na Studencu sem imel priliko opazovati po petih letih uedinjenja še vedno razne nemške napise, kakor: Männer, Zugewachsen, Abgegangen in drugo. Pa kaj hočete, ko pa imamo še vedno dosti avstrijskih patrijotov, ki se ne morejo privaditi na jugoslovenske razmere. In pa liberalcev ne morejo videti; najraje bi jih utopili kar vse v eni žlici vode. Še nekaj: povsod so organizirani bolniški strežniki in strežnice. Tako so se tudi na Studencu organizirali, in sicer pri liberalcih. To pa je najhuje za studensko klerikalno gnezdo. Neko M. bi kmalu kap zadela, ko je zvedela, da je ta organizacija na demokratični podlagi in da je obenem vsak član naročnik «Domovine», tega brezverskega lista, kakor jo nazivljajo naši dobri klerikalci. Ko je pismonoša prinesel prvič «Domovino», je ni mogel izročiti posamezniku v roke, ker se je bal, da bi si ne pomazal preveč rok s tem tako «pohujšljivim» časopisom. Kar meni nič tebi nič jo je pustil na neki mizi, češ: «Kdor hoče, naj si jo poišče sam.» Nato si je umil roke z milom in vročo vodo, da bi ne ostale omadeževane. Ko je zvedela neka N., da se agitira med strežnicami, naj bi se organizirale, je kot rak rdeča od jeze izjavila: «Bodite pametne, punce, in nikar se ne dajte zapisati temu, ki zapisuje duše hudiču!» Take in enake stvari se godijo v državni bolnici za duševne bolezni. Ker nismo med zamorci in tudi ne v srednjem veku, prosimo pristojno oblastvo, naj si temeljito ogleda dotičnega pismonoša. Nam je že takšnih komedij, ki pričajo o «visoki kulturi in prosvetljenosti», že malo preveč. — Opazovalec.

IG. (Iz popotne torbe.) Ze večkrat sem slišal, da Ižanci vedno kaj pogruntajo, zato sem nedavno stopil tjadol. Ko sem prišel v vas doli od

Skofljice, zaslišim strašen krik nekaterih žensk, zraven na hribčku pa je prav ubrano razsajala harmonika. Zbal sem se iti mimo. Toda, ker so imeli že neko drugo žrtev v rokah, sem jaz srečno prošel mimo. Ko dospem v prvo gostilno, vprašam, kaj tam uganjajo. Pa mi povedo, da na Igu obstoja posebna družba, imenovana «policajferaj». Kdor hoče mimo te družbe, se mora dobro zavarovati, ker ga po potrebi lahko doleti tudi bombardiranje z ročnimi granatami. Ko sem odšel iz gostilne, srečam gručo žensk, ki so se pogovarjale, da na Igu ponoči že dalje časa straši čudna pošast. Primaha jo sem od mlina, pa gori po «hrenovi ulici», kjer kaj dobrega zavoha. Če jo bodo ujeli, se ne ve. Slišal sem tudi, da med Orli in sestricami ni prav vse v redu. Eno so kar v črne bukve zapisali in jo v kloster poslali. Sestrice baje podnevi ne smejo s fanti hoditi, ker ljudje vidijo, ponoči pa se je treba fanta za «rekelc» prijati, da se katera ne izgubi. Vse to sem torej izvedel in sem zaenkrat imel dovolj. Pa se zgledam še ob priliki. — Popotnik.

SMARJE PRI LJUBLJANI. V nedeljo 3. t. m. smo praznovali 45letnico obstoja našega gasilnega društva in blagoslovljenje novega Gasilnega doma. Veselica je lepo uspela; čisti dobiček bomo porabili za spopolnitev našega odra. Pri tej priliki ne smemo zamolčati zgodovine tega našega doma. «Jutro» je že na kratko omenilo, da je naš ne baš priljubljeni g. dekan Pešec odklonil cerkveno blagoslovljenje doma, češ, da je veselica s plesom, kakor je iz vabil razvidno, ter da on zaradi tega ne blagoslovi doma. Dalje smo ga zaprosili za slovesno sv. mašo ob pol 11. Tudi to je odklonil. G. dekan, ali veste, kje se na svetu najbolj pleše? Med Italijani in Španci, ki so jedro katoliške cerkve. Toda tam nikomur ne pade v glavo, da bi ljudstvo zaradi plesa preklinjal v pogubljenje. Sicer pa so v Ljubljani klerikalni študenti imeli celo plesne vaje. Pa pustimo to! Tudi brez Vašega blagoslova je naš dom blagoslovljen; blagoslovil ga je starosta gasilske zveze tovariš Barle ob velikanskem navdušenju gasil-

selišče, ki se je imenovalo Grapa. Bilo je dokaj revno. Ali zato pa so dekleta tam bila lepotična!

Najbolj zala je bila Brdajsova Minka. Bila je šivilja in prva cerkvena pevka. Sploh se je nosila in vedla precej gosposko. Takega vedenja se je privadila v bližnjem trgu pri teti, kjer se je učila šivati.

Zato ni bilo čuda, da so se oglašali razni premožni in imoviti kmetski fantje in jo snubili. Toda v veliko začudenje vseh je snubce zapored odvrčala z izgovorom: «Zaenkrat mi še ni čas, se možiti, saj sem še premlada!»

Vse tovarišice so se močno čudile Minki in njenemu čudnemu obnašanju, ker je tako odbijala od sebe srečo, kakor so one govorile. Te njene tovarišice pa so bile sploh take, kakor vse Evine hčere — začele so Minko zalezovati, kako se obnaša, in hotele na vsak način priti zagonetki do kraja.

Izmed vseh deklet je bila najbolj zvedljiva Leskarjeva Francka, prva soseda Minkina. Jezna in zavidna je bila zato najbolj, ker se njej ni posrečilo, vloviti kaknega premožnega fanta, dočim je Minka kar vse odklanjala.

Po tehtnem premišljevanju je takole izvedla svoj načrt: Vedela je, da se Minka kot prva cerkvena pevka pogostoma oglašja pri gospodu dekanu ob nedeljah po večernicah. Neke nedelje v mesecu januarju je Minka zopet šla v dekanijo. Francka pa za njo vohunit...

Tiho kakor tat je šla po stopnicah in neopazeno prišla pred dekanovo sobo. Ozrla se je plašno okrog sebe. Ko je videla, da je vse mirno po hodniku, se je priplazila čisto k vratom in začela prisluškovati. Nekaj mora slišati! Pa kljub temu, da je na vso moč vlekla besede na ušesa, ni čula več kakor to-le: «Minka... jutri zvečer... kako si neumna...»

Pri tem opazovanju pa zasliši Francka neko hojo; videla je prihajati kuharico Barbo. Zato ji

ni kazalo drugega, ko potrkati na vrata in vstopiti.

Medtem ko je ona vstopila v sobo, se je Minka skrila v drugo sobo in gospod dekan je v naglici zaprl ista vrata ter stopal Francki naproti.

«Hvaljen bodi Jezus Kristus, gospod dekan! Prinesla sem denar za Mohorjevo družbo.»

«Amen na vekomaj! Zakaj pa ne neseš denarja gospodu kaplanu? On pobira za družbo.»

«Jih ni bilo doma,» se zlaže Francka.

«Boš morala prinesiti pač ob priliki, kajti jaz nimam knjige za vpisovanje. Dekle, drugega mi nimaš nič sporočiti?»

«Ne, gospod dekan!»

«Torej brez zamere, Francka, meni se mudi danes z urejevanjem raznih računov; pa se oglasi še drugič kaj!»

Francka odide po stopnicah godrnjaje sama s seboj: «Bogve, kakšne račune bo urejeval danes naš gospod dekan? E, pa jaz nisem tako kratkovidna, ne!»

Francka je seveda to važno novico povedala strogo zaupno svoji prijateljici Jerici, ta pa zopet ravno tako zaupno svojemu fantu — tako je govorico kmalu vedela vsa okolica. Fantje pa so tudi začeli pazno zasledovati razmerje med Minko in dekanom.

Ravniški dekan je šele na pritisk kuharice Barbe začel strogo nastopati proti obrekovanju. S prirojeno lokavostjo je popolnoma zmešal vsako sled in odvalil ves sum od sebe — da, še za odpuščanje so nekateri morali prositi!

Toda pod pepelom je še vedno tlelo...

Znova je nastalo dosti govorjenja, ko je jeseni kar na hitro odšla Minka z doma v Ljubljano. Toda čez mesec dni se je že vrnila domov dokaj shujšana in izpremenjena.

Mati Drdávka je neke nedelje od večernice gredu pripovedovala svoji prijateljici: «E, kaj Mica, to pa ni kar tako! Mica, oh, kam smo zašli! Sam hudobni duh sedaj vlada na tem svetu. — Še

našega gospoda dekana je zapeljal kakor Adama v raj! Pa tiho mi bodi!»

Prijateljica Mica se je kar po tercijsko prekrižala in je samo vzdihnila: «Ja, ja, današnji svet ima sam peklenški duh v svojih kleščah!»

Ljudje v Ravnicah in okolici so že čisto v nemar pustili gospoda dekana in prenehali z govorjenjem o Minki. Pa znova jim je dal nov dogodek dosti povoda in to pot ni bil gospod dekan zmagovalec.

Nedaleč od dekanije je živala Grčarjeva tetka. Zenica, kot so trdili stari očanci, je bila v svojih mladih letih zala deklica; le to slabo napako je imela, da je bila čez mero prevzetna in izbirična. Ker je bila tudi posestnica, so se snubači oglašali od vseh krajev, toda nobeden ni bil izbirični Zefki po volji.

Ko je zatorej Zefka prišla v srpanova leta, je stopila v krdelo tercijsk. Mladi razposajeni svet je kmalu začel govoriti, da Zefka pri tercijsk nosi veliki zvonec. Odslej so jo začeli imenovati Grčarjevo tetko. Ta tetka se ni dosti zmenila za svoje revne sorodnike; gledala je, čim je kdo prišel k nji, da ga je čimprej odpravila od hiše. Njeno naklonjenost si je pridobil edino Leskarjev Janče, kateremu je v resnici bila teta.

Janče je bil po poklicu čevljar, oženjen v sosednji vasi ter lastnik majhne hišice z vrtom. Jančetova žena je pogostoma prišla k tetki in ji pomagala pri delu.

Neko soboto, ko je bila tetka izredno dobre volje, ker ji je Malka, Jančetova žena, prinesla lep nov predpasnik. To lepo priložnost je porabila Malka in pregovorila tetko, da jima v oporoki zapiše posestvo po smrti.

«Veste, tetka, tako ji je govorila premeteno, midva vam bova lepo stregla, ako obolite. Saj do smrti boste sami gospodarili, seboj pa itak ne morete nič nesti.»

cev in vsega občinstva. Da ljudje in gasilci niso bili pri pr. digi in maši, je Vaša krivda, g. Pešec, ker z mašo niste hoteli počakati za pol ure, to je do dohodov obeh depoldanskih vlakov. Sprejeli smo goste in tov. Barleta na postaji, spreved za godbo na čelu je krenil nato v vas, nakar smo se podali v cerkev. Po opravi se imeli naš tovariš načelnik, starosta Barle in drugi nagovore, naš pevski zbor je zapel lepo pesem, nakar je tov. Barle naš dom blagoslovil. Gospica Anica Škerjančeva se je v lepem nagovoru zahvalila starosti in mu izročila šopek svežih cvetic. Obhod po vasi, defiliranje pred odlikovanimi gasilci in starosto, splošno navdušenje občinstva je naše slavje še povzdignilo. Ljudstvo je ponosno na ta svoj dom in tudi brez Vašega blagoslova bomo vršili vzvišeno nalogo ljubezni do bližnjega, kar Vi ne poznate. Zapomnite si, da ste s tem obodili samega sebe, ljudstvo Vas obsoja, in blagoslov Onega, ki je nad nami, bo plaval nad tem našim domom, čeravno ga je brez Vas sprosil naše ljudstvo, ki se je zgražalo nad Vašim početjem. Ustanovili ste Orla v Šmarju, toda ne Orlov ne Orlic ni v naši vasi, tistih par pa, ki ponoči rogovilijo okrog «Turnška», je iz okolice in ne iz naše vasi. Ljubezen do bližnjega ste ubili Vi sami, g. dekan, in to tudi javno pokazali ob odprtem grobu moža-poštenjaka g. Ivana Laha. Obračun pride slej ko prej, zapomnite si to! — Šmarski gasilci.

KOSTANJEVICA. Kakor smo že poročali, je imel narodni poslanec g. Sušnik svoj običajni tabor pri romarski cerkvi na Slivovcah. Mož je po stari navadi gmel in obrekoval, pa tudi sam sebe pral. V veliko začudenje poslušalcev se je spravil tudi nad preljuba bratca Radića in Prepeluha in ju prav po notah krtačil. Koncem govora pa je g. Sušnik omenil, da je Radić ničla in da brez SLS itak ne more ničesar opraviti. Železnice nam seveda ni prinesel, pač pa zrakoplovno progo, po kateri bodo frčali samo naši klerikanci. Za upravitelja te proge so si izbrali enega člana znane triperesne deteljice, ker namerava isti opustiti svojo dosedanjo pisarsko službo. Če bo frčal po zraku, potem seveda ne bo nič z dilatorstvom, na katero se je že ves čas službovanja pripravil. Škoda za tako zalega fanta, ker bo

izgubila občina veččaka, farovž dobrega sladkosnedeža, teater pa nenadomestljivega režiserja.

MIRNA. Dotičnega «Domoljubovega» dopisnika, ki se ponovno oglašja z dopisi, bi prosil, naj nikar tako ne zavija besed. Če ima toliko poguma, da se vedno oglašja, naj ga ima tudi toliko, da objavi imena vseh prizadetih — kakor on imenuje — pretepačev, obenem naj se pa tudi podpiše, sicer ga imenujem podlega lažniveca. Sodišče bo povedalo, kdo napada in izziva. Če misli dopisnik, da bo on s tem Mirno ukrotil, se zelo moti. Namesto, da bi sejal bratsko ljubezen, seje sovražstvo. Svetoval bi mu tudi, da opusti svoje nočne in jutranje ljubavne sestanke. To naj bo dovolj. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade! — C. C. A.

BELA KRAJINA. V zadnjem času so se močno razširile v občini Talčji vrh ošpice. Obolelo je nad polovico otrok. Smrtnega primera ni bilo. — Vreme je bilo zadnje dni silno neugodno. Sneg ni zapadel drugod kakor na višjih gorah, presegajočih višino 930 m. — Odbor belokranjske podružnice SPD je sklenil na svoji seji, ki se je vršila 2. t. m. v Ljubljani, da se preloži tombola zaradi skrajno neugodnega vremena od 3. maja na 10. maja in se bo vršila na Kongresnem trgu v Ljubljani. Tozadevna preložitve se je objavila v vseh dnevnikih kakor tudi naznanila potom letakov. Ker poteka čas, naj ne zamudi nihče prilike kupiti srečke, ki se razprodajajo po vseh trafikah in v glavnem belokranjskem paviljonu na Marijinem trgu. Cena samo po 2 Din 50 p en komad.

PODZEMELJ. Že skrajni čas je, ja se je tudi pri nas začelo z delom za ljudsko prosveto. Pod vodstvom g. nadučitelja prirede domači kmetiki fantje in dekleta dne 10. t. m. na novoizgrajenem šolskem odru štiridejansko igro «Di. j. lovec». Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev Ljudske knjižnice. Oder nam slika g. Ogrin z Vrhnike. Za započeto delo se najtoleje zahvaljujemo g. sp. nadučitelju ter mu želimo obilo uspeha. Obenem vabimo k obilni udeležbi. — P o d z e m e l j a n i.

TRBOVLJE. Po zadobljenih informacijah se je storila rudniškemu ravnatelju g. Pauerju z napadom na njegovo osebo v zadnji številki našega

lista krivica. Naši somišljeniki v Trbovljah nam potrjujejo, da je bilo njegovo postopanje vedno korektno in da sploh nima tako dalekosežnih poblastil, da bi lahko nakazal kakemu društvu kak tak dar, kakor se omenjeni dimniki, ker o takih zadevah vedno odloča centralno ravnateljstvo v Ljubljani.

HRASTNIK. (Razne novice.) Tu smo pokopali pretekli teden starega godca in oskrbnika rudniškega kopališča g. Jožeta Kramžarja, ki je nenadoma preminul. Naj v miru počiva! — Naše gospodinje iz rudniškega okoliša bodo glede sobotnega trga kmalu zadovoljne. Tozadevna vloga gerentskega sosveta je že pri velikem zupanu; kakor hitro jo vrne ta odobreno, se bo vršil sobotni sejem na prostoru pred Meketovo trgovino. — Dne 3. maja so potegnili v zvonik podružnične cerkve v Dragi dva nova bronasta zvona. Največ zaslug za ta zvonova si je pridobil z marljivim nabiranjem stari Plaznik. — Pretekli teden so videli otroci plavati sredi Save moško truplo. Bil je to bržčas neznanec, katerega so potegnili pozneje pri Radečah na kopno.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Naši klerikalni prvaki so v zadregi zaradi tukajšnje posojilnice, ker so naenkrat izgubili tajnika in načelnika. Dosedanji tajnik, šolski upravitelj g. Maier, jih je zapustil, ker so mu svetovali neki gospodje, naj odstopi. On ni član napredne stranke, pač pa pravi, da bo pristopil k neki trboveljski organizaciji. Komaj se jim je posrečilo dobiti tajnika pristno klerikalnega prepričanja v osebi trgovca Bregarja ml., se jim je že izneveril načelnik g. Dernovšek, ki je naprednega prepričanja, in jim je obenem odpovedal lokal, kar povzroča mnogo skrbi, ker ne vedo kam s črno blagajno brez načelnika. Kolovodje SLS modrujejo, koga bi naj imenovali za načelnika. Eden od njih predlaga razžupana, drugi predlog pobijajo z motivacijo, da premalo spoštuje treznost. Tako se prepirajo med seboj in prirejajo nam naprednim Šmarjetčanom prisrčno zabavo. Iz vsega razvoja je razvidno, da bo klerikalna politika pri nas v najkrajšem času doživela polom.

GROBELNO. Iz našega kraja pač malokdaj pride kaj v Vaš cenjeni list. Zato Vam bomo danes potožili o pravici, ki se nam hoče vzeti. Od Vodet do našega kolcdvora je pešpot, katere so se posluževali osobito Slivničani. Ta pot obstoji že izza časa ustanovitve južne železnice. Ko so začeli graditi rogaško železnico, so morali to pot nekoliko odmakniti in so napravili novo, katero je dala železniška uprava nasuti z lešem. Še živijo delavci, ki so to delo opravljali, in še živijo ljudje, ki vedo, da obstoji ta pot že nad 50 let. Zdaj je pa začel progovni mojster g. Likar pot zabranjevati in naganja vsakogar, kdor bi po nevednosti prišel po tej poti na postajo. Če je pot od železniške uprave ali od kogarkoli prepovedana, nimaš nič proti temu, toda zahtevamo, da se napravi druga pot do postaje. Pravice, ki jih imamo, si ne damo prikrajšati, če je g. progovnemu mojstru prav ali ne. Progovni mojster straši železničarje, da bo vsakega od dela odpustil, kdor se bo predrznil, hoditi po tej poti. Eden je baje že odpušen. Tako ravnanje je krivično in prosimo naše železniško ravnateljstvo, da napravi na naši postaji red. Ko je neki potnik dne 28. aprila hotel z vlakom v Celje po nujnih opravkih, se ga je od strani progovnega mojstra odgnalo nazaj na cesto, ki vodi na Grobelno. Seveda je moral iti. Ker pa je voda odnesla most, je iskal primerne prostora, da bi mogel čez potok, medtem pa je pripeljal vlak in on je moral zopet nazaj. Poprej je bil pa že tik pred postajo. Vprašamo postajno upravo, ali je pot res prepovedana, zakaj ni table z zadevnim napisom in zakaj ni napravljen novi vhod na postajo. Nismo več v stari Avstriji, da bi se z nami postopalo, kakor so to znali poprej. — P o t n i k.

LAŠKO. V nedeljskem «Slovencu» toči krokodilove solze dopisnik članka v zadevi odstavitve cestnega nadzornika g. Magdalena po gerentu g. dr. Rošu. Pozabil pa je omeniti v dopisu, ko-

«Pa pridita jutri z Jančetom do mene, pa še kakega moža pripeljita s seboj...»

Kdo je bil bolj vesel in zadovoljen kakor Malka po takem odgovoru.

Drugi dan so kar tihoma naredili oporoko; spisal jo je Premetovec, kmet Zgur pa je bil za pričo. To sta bila moža, ki sta res znala molčati kakor grob.

Potekli so trije meseci. Tetka se je nenadno hudo prehladila in vlegla. Malka je bila stalno pri nji in ji je skrbno stregla.

Ko ji je bilo že zelo slabo, pa je prosila Malko, naj pridejo k nji gospod dekan, da jo lepo previdijo in pripravijo za pot na drugi svet.

Ljudje, ki so klečali kakor običajno v veži, ko je gospod dekan spovedoval tetko, so postali že nejevoljni, ker je spovedovanje tako dolgo trajalo...

Par dni za tem je tetka res umrla. Ampak to so Ravničani začudeno gledali, ko se je gospod dekan takoj po njeni smrti začel pollaščati kar cele njene kmetije. Jančetovi prijatelji so ga začeli opozarjati, a on jim je le smehljaje odgovarjal: «Le potrpite, saj je tudi polž tako rekel, ko je sedem let lezel čez zid; pa je nato nazaj padel in žalostno vzdihnil: »E, naglica ni nikoli prida.»

Vsa zadeva je postala skrajno resna za Jančeta, ko je dekan začel hoditi okrog reberskega notarja in sodnije in se predstavljal kot pravni dedič Grčarjeve kmetije.

Notarjev pisar, gospod Grebenc, kakor so mu rekli kmetje, je neki večer prišel k Jančetu in mu zaupno povedal: «Jutri pa moraš na vsak način priti do našega notarja. Pridi ob desetih dopoldne, da se z gospodom dekanom pogledata iz oči v oči!»

Le pisarju Grebencu je Janče že nekoč prej povedal, da ima spisano oporoko, ki jo je napravil še z živoč tetko.

Janče je bil zdaj hvaležen svojemu prijatelju za uslugo in krenila sta k Matevžu na liter vina.

— Prav ostro je drugega dne dopoldne pogledal gospod dekan Jančeta, ki je prišel k reberskemu notarju, pisar pa se je skrivaj namuznil svojemu prijatelju.

Notar je ravno prebiral oporoko, ki mu jo je izročil gospod dekan. V nji je namreč stalo, da izroči tetka njemu vse premoženje. Notar je bral in zmajeval z glavo.

«Gospod dekan, brez zamere, toda vaša oporoka je pomanjkljiva. Le pogledjte, od rajne imate samo križec; a podpisa sta samo dva — namreč od vas in vašega cerkovnika!»...

Ravno v tem pa je vstopil Janče. Najprej je pozdravil notarja, ki mu je odzdravil in ga takoj vprašal, kaj je njega privedlo v njegovo pisarno?

Janče mu brez besede predloži oporoko. Notar bere in bere. Ko dokonča, samo to reče dekanu: «Ej, ej, gospod dekan, sedaj pa stvari tako stoji, da je najboljšje, da umaknete svojo oporoko, kajti drugače si lahko nakopljete še kake sitnosti in neljube posledice. Postavni dedič je le Janče. Obenem pa je tudi prvi sorodnik!»

Ravniškega gospoda dekana so kar barve spreletavale po licih — še pozdraviti je pozabil in odšel je kar molče iz pisarne.

Tiste dni za tem, ko se je dekanu vse tako izjalovilo pri notarju, je bil tako razjarjen, da več dni ni spregovoril niti s kuharico Barbo. Pa tudi sebi tako priljubljenega psa «šekna» je kar podil od sebe; uboga žival je dobila več brc, ker se mu je skušala dobrokati. A vsa fara se je smejala na glas... (Dalje prih.)

likokrat ga je spremljal Hrastnik na postajo v takem stanju, da se je vsa javnost zgražala. Dopisniku svetujemo, da ne ocenjuje samo dobro, ampak tudi slabo. Pribijemo, da je storil g. gent čisto prav, ter smo mu hvaležni, ker s tem je pokazal, da mu je na srcu res zdravo gospodarstvo.

LASKO. V nedeljo 10. t. m. ob 9. dopoldne se bo vršilo predavanje v gostilniških prostorih pivnice v Laškem. Predaval bo g. dr. Bohinjec iz Ljubljane o osnutkih novih zakonov in o socialnem zavarovanju. Razpravljalo se bo tudi o novi pragmatiki bratovskih skladnic. Ker je predavanje velikega pomena za vse sloje, ne samo za rudarje in delavce, naj privede vsak, ki stremi za treznim gospodarstvom, svoje prijatelje in znance, ne oziraje se na politično prepričanje, da bo udeležba čim večja.

ROGAŠKA SLATINA. V nedeljo 3. t. m. zvečer se je vršil pri nas občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS. Prvi govornik je bil gosp. Špindler iz Maribora, ki nam je pojasnil današnji politični položaj in pomen naših krajevnih organizacij. Nato sta govorila še gg. Bizjak in Vidgaj o domačih gospodarskih zadevah. Končno so se vršile nove volitve ožjega in širšega odbora.

BRASLOVČE. (Razne novice.) Pri nas je sedaj vedno kaj novega. Dobili smo — ne vemo, kako — novega pismonošo v osebi bivšega sedmošolca Kukenberga. Ta je skrajno čuden možak. Vse njegovo obnašanje vzbuja opravičen sum, da v njegovi glavi ni vse v redu. Tudi naši klerikalci so splošno tega mnenja. Pa kaj zato! Saj možak opravlja v svojih službenih urah tudi agitacijske posle za SLS. On zapisuje naročnike na «Jutro» in «Domovino» ter agitira za klerikalno časopisje. Pristojnemu oblastvu priporočamo, da napravi takoj red. — Pa še nekaj Vam imamo povedati. Ob misijonu so pri nas grmeli proti alkoholu, kar je prav, toda posledica tega protialkoholnega grmenja je ta, da ima naš katoliški konzum vinotoč, kjer ga včasih «požajfajo» še v nedovoljenem času. Pričakujemo, da bo konzum v interesu svete vojske prenehal točiti alkoholne pijače. Uverjeni smo, da se bo to kmalu zgodilo.

SMARTNO OB PAKI. Tukaj je umrl v visoki starosti 83 let posestnik g. Martin Piršek, ki je v mlajših letih 28 let županoval naši občini. Sicer ni bil naš somišljenik, a je bil možak stare korenine in poštenjak. Blag mu spomin!

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH. Dne 18. aprila je posestnik Martin Čuček vozil gncj na svoje njive in ga je ob vrnitvi domov zadela kapa, da se je mrtev zgrudil na tla. Zapuščena žena, ki je ostala z dvema majnima otrokoma, se je podala k župniku g. Škofu in prosila, naj dá zvoniti. Župnik pa je nahnul žalostno ženo in jo pozval, naj v naprej plača za zvonjenje večji znesek. Znesek je morala plačati, preden so se zganili zvonovi. Pika!

SV. MARTIN PRI VURBERKU. «Slovenski Gospodar» je prinesel 23. aprila kar dveje dopisov od Sv. Martina pri Vurberku. V prvem poroča o nesreči pri velikonočnem streljanju. Pri tem se je samo čuditi, da dopisnik ni našel nobene grajalne besede proti tej na deželi ukoreninjeni razvadi, ki je zahtevala že toliko žrtev. Gre pač po njegovem naziranju za večjo čast božjo. Potem se je spravil nad brata Berlingerja, od katerih je imel eden to nesrečo, da je pri kresu, kjer se je zbralo mnogo mladine, v prepiru z močnim sunkom podrl na tla dekle, ki je tako nesrečno padlo, da je na licu mesta izdahnilo, kar je vsega obžalovanja vredno. Kaj takega pa prizadeti mladenič gotovo ni nameraval. Torej vzrok te nesreče zopet strelišče in kres. Zares skrajni čas, da se to streljanje odpravi ali pa naj se dovoli le pod nadzorstvom odgovornega in izkušenega moža. To bi bila dolžnost g. R., ki se tako rad meša med mladino in rad paradira ob cerkvenih in klerikalnih prireditvah s svojo navzočnostjo posebno od tedaj,

ko se blišči njegovo ime na novem cerkvenem zvonu. Ah, kako krasno bi šele bilo, ko bi ta zvon brenkal njegovo ime iz visoke line! Zadnji trije stavki omenjenega dopisa so hinavsko zavijanje, ker spravljajo omenjeni nesrečni dogodek v zvezo z nevero. Ali je B. hiša verna ali neverna, ne vem, pa je dvomiti, da je zadnje res. Roko na srce, pa naj pove dopisnik, ali že ni pravi pristni klerikalec zakrivil večjega hudo delstva. Pa ob takih prilikah klerikalni listi molče kakor grob. Če je koga napadel vaš pristaš, to ni nič slabega. Dopisnik nasvetuje staršem, naj se mladina pošilja v klerikalna društva in naj se jim dá dobro časopisje v roko. Katere časnike neki misli ta goreči svetnik? Morda celo «Domoljuba», ki ne zna drugega kakor lagati in poštenim ljudem čast krasti. Kajne, iz takih listov se pač lahko uči mladina prave krščanske vere, resnicoljubja in ljubezni do bližnjega! V drugem dopisu pa se je dopisnik spravil nad narodnega trgovca g. Kostajnska. Vemo, da vam je ta napredni mož hud trn v peti, ker pač noče tako plesati, kakor bi klerikalni šentmartinčanje želeli. On pač misli z lastnimi možgani, česar dopisnik in večina njegovih pristašev ne zna. Zato njihovi listi lahko prinašajo še take neumnosti in laži, saj se jim vse veruje. Naročnikom klerikalnega časopisja bi samo priporočili, da svoje liste skrbno shranjujejo ter jih večkrat primerjajo s pozneje izišlimi, in našli bodo, koliko nedoslednosti in prevare je v njih nagromadene. In če se jim potem ne posveti v njihovih možganih, potem jim ni pomoči, ker proti taki zabitosti še ni zraslo nobeno zdravilno zelišče pod milim nebom. Če je g. K. na shodu v Spodnjem Dupleku omenil, da je SLS kriva, da se še ni mogla izvršiti agrarna reforma, je pač imel povsem prav. Ako so tudi klerikalni poslanci na raznih shodih in njihova glasila včasih pisala za izvršitev agrarne reforme, je bilo to le sleparstvo, ker s tem so hoteli po rekaterih krajih pridobiti več pristašev, posebno ob volitvah. Saj pa se tudi ne smejo ogrevati za to, ker je njihov najvišji glavar, ljubljanski škof, eden največjih veleposestnikov v Sloveniji in noče ničesar vedeti o razdelitvi veleposestva med ubožno ljudstvo, kar je najbolje dokazal s svojim pastirskim listom, ki ga je pred kratkim razposlal župnijam, ki leže na njegovem posestvu pri Gornjem gradu in v sosedstvu. V pastirskem listu žuga onim, ki bi se predrnili svojo živino pasti na njegovem zemljišču, s cerkvenimi kaznimi. Vidite, tako se vrši agrarna reforma od najvišjega slovenskega cerkvenega dostojanstvenika in taka je njihova krščanska ljubezen do bližnjega. Zaslepljeno ljudstvo, ali boš skoro izpregledalo? — Čudimo se, da mnogi ljudje sedaj ne pojmujejo, zakaj so se davčna bremena povečala. Glavno krivdo na povečanju davkov ima bivša davidovičevsko-klerikalna vlada, ki se je v kratkem času svojega obstoja prekomerno zadolžila. Ta dolg se more vrniti seveda le z večjimi davki, ki se deloma uporabijo tudi za uboge invalide in druge potrebe. O povišanju davkov naj klerikalci kar nič ne govore, saj so oni sami zakrivali s podpiranjem Markove vlade ogromno povečanje davčnih bremen. Naš poslanec dr. Pivko ni pri tem prav nič prizadet. On in dr. Žerjav sta se branila večjih davkov, toda ni šlo brez tega. Toliko pa bosta dosegla, da se bodo davki izenačili po vsej državi, pri čemer se bodo davčna bremena pri nas omilila. Ko bi bilo v naši državi že vse urejeno, bi bili tudi davki nižji. Kdo drugi pa je oviral vsa leta po vojni gospodarsko delo v skupščini kakor klerikalci in njihovi bratci, ki so neprestano trobili avtonomijo in se za drugo niso brigali.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Koncert Sokolskega pevskega zbora.) V nedeljo 10. t. m. ob osmih zvečer bo priredil Sokolski pevski zbor velik koncert, na katerega opozarjamo že danes. Na programu so moški in mešani zbori ter solotočke. Sokolski pevci se pod vodstvom svojega neumornega pevovodje br. J. Čulka pridno pripravljajo in bo koncert nudil gotovo lep užitek.

Zato vabimo vse prijatelje lepe pesmi od blizu in daleč na to prireditve. Zdravo!

KLJUČAROVCI PRI ORMOŽU. Ker že dalje časa ni bilo nobenega poročila iz naše vasi, zato nikar ne mislite, da smo zadremali. Dokaz, da se prav živahno gibljemo, nam je posebno 17letni Jožef Meško iz Senika, ki se je v zadnjem času posvetil latvini. Posebno so mu ugajala razna orodja pri posestnikih v okolici. Ker se kaže na polju, da bomo nekaj pridelali, je začel pripravljati tudi shrambe za zrnje. Tako je prevzel čiščenje kašte pri posestniku g. Lovru Hebarju v Ključarovcih, kjer je izvrševal ta posel ponoči. Dečko se bo moral zagovarjati pred sodiščem, kjer mu bodo že povedali, da je krasti greh po državnih in cerkvenih zakonih. Taki ptički, kakor je to, spadajo v prisilno delavnico; potem bo mogoče še kdaj koristen član človeške družbe. — Da se včasih pošteno razvedrilo, nam pomagata bivši cerkveni pevec Franček s tem, da preizkuša svoj glas po večerih z zmerjanjem sosedov. Da, glas ima še močan. Škoda le, da ni pri nas kake džamije, ker bi bil dober za mujezina, da bi vabil svoje vernike k molitvi. Se mu vidi, da je bil cerkveni pevec. — M. P.

LOGAROVCI NA MURSKEM POLJU. Politično življenje je od volitev sem popolnoma zaspalo. Le tu in tam se še sliši kakšen obupan glas po obljubljeni avtonomiji, katero so razni stebri SLS tako mogočno obljubovali pred volitvami. Drugače pa imamo vedno kakšne senzacije in veseligre. Ena takih nam je bila na velikonočno nedeljo zvečer po kresu brezplačno na ogled, oziroma smo jo slišali, ker ponoči je itak tema in se ne vidi. Pri Mohamedu je dovoljeno, da imajo moške po več žen, pri nas pa so dekleta, ki si za luksuz dovoljujejo po več fantov. In kadar se snidejo, je joj po glavi in konec vseh koncev je krvav, nazadnje sodnijska poravnava in za nemoralno junaštvo razni oddihi. — Posledice vojne se pri nas še vedno opazijo tu in tam. Kljub temu, da tukaj v našem kraju ni razsajala kruta vojna, imamo take posledice, ne vem, ali iz malomarnosti ali zaradi preobloženega dela. V interesu vsakega posameznega gospodarja bi bilo, da se merodajni faktorji zganejo, da se zraven okrajne ceste, ki vodi skozi občino Logarovci, na nekaterih krajih iztrebijo jarki, ker sicer ne vemo, zakaj plačujemo cestarja. — Prizadet občan.

GOSPODARSTVO

Načrt zakona o kmetijskih kreditih

Vlada Narodnega bloka je izdelala zakonski načrt o kmetijskih kreditih, katerega uveljavljenje bo ogromnega pomena za razvoj našega kmetijstva, ker bodo s tem zakonom omogočena kmetijstvu zadostna in cenena posojila. Glavna načela tega modernega zakona so naslednja:

Temelj za organizacijo kmetijskega kredita predstavljajo kmetijske kreditne zadrage, in sicer predvideva načrt ustanovitev krajevnih in oblastnih zadrug po vsej državi. Zadrage bodo imele nalogo, podpirati svoje člane s posojili za izboljšanje kmetijskega gospodarstva in bodo tudi sprejemale vloge od članov ter nečlanov v hranitev. Temeljna glavnica zadrug bo obstojala iz članskih deležev, ki bodo predvidoma znašali pri krajevnih zadrugah najmanj po 100, pri oblastnih pa najmanj 1000 Din.

Krajevne zadrage

se bodo mogle ustanoviti, ako se prijavi najmanj po 20 članov. Te zadrage bodo dajale svojim članom posojila na kratki, srednji in dolgi rok. Načrt urejuje, v kakih primerih se bo dovoljevalo posojilo na kratki ali daljši rok. Posojila na dolgi rok se bodo dajala n. pr. za nakup zemljišča, za odplačevanje zemljiškega dolga, za preureditev gospodarskih poslopij. Posojila na kratki rok se

bodo dovoljevala n. pr. za nabavo semen, gnojil, živinske hrane, za izplačevanje dain delavcem. Posojila na srednji rok pa se bodo dobivala n. pr. za nakup goveje živine in poljskih strojev, za povzdigo vinogradništva in sadovnjakov. Načrt urejuje tudi jamstvo za posojila in odplačevanje.

Obratovalna glavica krajevnih zadrug bo obstojala iz hranilnih vlog članov in nečlanov, kakor smo že omenili, ter iz kreditov od oblastnih zadrug.

Vse krajevne zadruge v eni oblasti so dolžne pristopiti k svoji

oblastni zadrugi

ter podpisati vsaj en delež. Nadalje pristopijo lahko k oblastnim zadrugam obstoječe kmetijske zadruge, ako se prilagode zakonu. Na čelu oblastnim zadrugam bodo upravni odbori in eventualno še izvrševalni odbori iz petih oseb.

Oblastne zadruge bodo delile posojila na kratki in srednji rok na obveznice krajevnim zadrugam in njihovim članom, kolikor bodo zanje jamčile krajevne zadruge, ter posojila na dolgi rok krajevnim zadrugam za njihove člane, za katere bodo te jamčile.

Sredstva za dajanje teh posojil bodo dobivale oblastne zadruge od vlog od članov in nečlanov ter iz posojil od

direkcije za kmetijsko kredite v Beogradu,

ki bo vrhovna instanca krajevnih in oblastnih zadrug.

Direkcija za kmetijsko kredite v Beogradu bodo sestavljale naslednje osebe: en član Državnega sveta, en član Glavne kontrole, en član Narodne banke, en član Državne hipotekarne banke, en član Poštne hranilnice, dva zastopnika ministrstva za kmetijstvo in vode, po en zastopnik krajevnih zadrug, trije člani Glavnega združenega saveza in en član Srbskega kmetijskega društva. Ta direkcija bo imela za vzdrževanje oblastnih in krajevnih zadrug ter za podeljevanje posojil naslednja sredstva na razpolago: 100 milijonov dinarjev, ki jih bo v petih letnih obdobjih po 20 milijonov dinarjev dalo ministrstvo za kmetijstvo in vode, 75 odstotkov od vsote, ki jo Narodna banka stavlja vsako leto iz svojega čistega dobička na razpolago državi, 50 odstotkov od čistega dobička Državne razredne loterije, 75 odstotkov od vsote, ki jo daje Državna hipotekarna banka vsako leto od svojega čistega dobička državi na razpolago, 20 odstotkov od čistega dobička Poštne hranilnice, vsote, ki jih bo Narodna skupščina v svojih zakonih določila direkciji v te svrhe.

Direkcija bo dajala oblastnim zadrugam kratkoročna in srednjeročna posojila z največ štiri odstotnimi obrestmi in dolgoročna posojila z največ dvestotnimi obrestmi.

Vrhovno nadzorstvo nad poslovanjem direkcije v Beogradu

bo imelo ministrstvo za kmetijstvo in vode.

Načrt tega zakona urejuje tudi pravice in dolžnosti članov, letne obračune zadrug in uporabo dobička. Očrtali smo tu le najglavnejše poteze tega načrta. O tem bomo govorili še več, kadar bo zakon sprejet.

Krški mesečni sejem

Krško, 4. maja.

Na vseh zadnjih sejmih v Jugoslaviji se opaža, da so cene živini začele močno slabeti, dasi ni videti pravega vzroka za ta pojav. Verjetno je, da je glavna krivda v tem, ker se malo izvažajo. Naše cene so namreč spričo trajno visokega stanja dinarja inozemstvu previsoke.

Na tukajšnjem mesečnem sejmu, ki se je vršil danes, so cene živini močno padle, a še pri nizkih cenah je bilo malo zanimanja za nakupovanje. Tujih kupcev sploh ni bilo. Kupovali so le mesarji in kmetje med seboj.

Dognane je bilo na sejem vse živine 702 komada, in sicer (v oklepajih število prodane živine) 163 (25) volov, 175 (31) krav, 1 (1) tele,

65 (15) juncev, 27 (8) junic, 271 (80) prašičev. Prodanih je bilo torej skupno le 160 komadov. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: voli 8 do 10:50 Din, krave 6:50 do 7 Din, teleta 9 do 10 Din, junci in junice 8 do 9 Din, prašiči 8 do 10 Din.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Povpraševanje in ponudba — razen v pšenici — sta bili prošli teden in prve dni tega tedna precejšniji. Cene žitu so malenkostno poskočile. Zaradi male ponudbe v pšenici se je pričelo uvažati ameriško, avstralsko in madžarsko blago. Ameriška in avstralska pšenica sta cenejši od naše domače. Domača baška pšenica se je trgovala zadnje dni na novosadski borzi po 475 do 480 Din. Srbijanska pšenica, ki pa je malo vredna, se je dobila tudi po 390 Din. Cene turščici so se gibale med 190 do 200 Din, fini pšenični moki pa med 655 do 660 Din. Povpraševanje po moki ni bilo baš obilno.

ZIVINA. Kakor omenjamo na drugem mestu, cene živini nazadujejo, kar težko prizadeva kmečko prebivalstvo, ki se nahaja danes že itak v neugodnem gospodarskem položaju. Na zadnjem zagrebškem sejmu so padle cene za 25 par do 1 Din pri kilogramu. Za kilogram žive teže so se prodajali voli prvorazredni po 11:50 do 12 Din, drugorazredni po 10 do 11 Din, tretjerazredni po 8:50 do 8:75 Din, biki po 7 do 9 Din, mlada živina po 10 do 11 Din, teleta po 9 do 12 Din, krave prvorazredne po 10 do 10:45 Din, drugorazredne po 6:75 do 9 Din, tretjerazredne po 3:50 do 5:50 Din, svinje nepitane po 12:50 do 13:50 Din.

KRMA. Cene krmi ostajajo prilično nespremenjene. V Zagrebu so običajno višje kakor pri nas. Na zadnjem zagrebškem sejmu se je prodajalo seno po 100 do 125 Din, otava po 125 Din, detelja navadna po 125 do 150 Din, lucerna po 100 do 125 Din za 100 kg. Na celjskem trgu pa se je prodajalo: sladko seno po 60 Din, polsladko po 55 Din, kisle po 50 Din.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 6. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 869:70 do 881:70 Din, 100 italijanskih lir za 253:75 do 256:75 Din, 1 dolar za 61:67 do 62:47 Din, 100 češkoslovaških kron za 183 do 185:40 Din, 100 švicarskih frankov za 1197 do 1207 Din.

= Dobro stanje posevkov v naši državi. Po uradnem poročilu ministrstva za kmetijstvo in vode se je splošno stanje posevkov nahajalo v prvi polovici meseca aprila med zelo dobrim in dobrim.

BELEŽKE

+ Kmetje, zapomnite si! Klerikalci so bili v šestih letih petkrat na vladi, pa še nikomur niso davkov znižali, niti niso ničesar naredili za našega kmeta! Zato je «Domoljubovo» zabavljanje proti davkom navadno demagoško hujskanje.

+ Škofova veleposestva ne dajo miru «Domoljubu», ki bi na vsak način rad odvrnil pozornost svojih čitateljev od njih. Zato piše o Thurn-Taxisu, čigar posestva se nahajajo pod agrarno reformo kakor se vsa druga. Tega seveda «Domoljub» ne more zatajiti, da se škof, ki je vrhovni poveljnik klerikalne stranke, brani z vsemi štirimi agrarne reforme na svojem veleposestvu in da niti državi ne priznava pravice, da bi jo smela izvesti v korist našemu kmetu.

+ Slovenski romarji v Rim se odpeljejo iz Slovenije 26. maja. «Domoljub» poroča, da jih je pripravljenih 527. Vsi skupaj bodo nesli v Rim nad milijon dinarjev. To je prostovoljni davek Italijanom.

+ Usoda političnih obljubkarjev. Klerikalci so se vsa zadnja leta družili z radičevci ter so svojim volilcem obljubovali, da bodo s pomočjo te zveze priborili našemu ljudstvu vsaj avto-

nomijo, ako že ne Radičeve republike. Klerikalci so skušali s svojimi obljubami prevpiti same radičevce, ki so obljubovali, da ne bo v njihovi republiki ne davkov, ne vojaštva in ne škricev. V zvezi z radičevci so klerikalci zakrivili, da se marsikatero važno in neodložljivo politično in gospodarsko vprašanje ni rešilo, kakor bi se lahko, ker so samo pripovedovali, kaj bodo vse naredili v bodočnosti, vprašanja sedanjosti pa so zanemarjali. Klerikalci so ravno taki politični obljubkarji kakor radičevci in če sedaj «Domoljub» zabavlja proti radičevcem, češ, da so samo obljubovali, pa nič napravili, pljuje v lastno skledo. Danes piše «Domoljub», da je bila Radičeva politika vrtoglava, vendar pa je dr. Korošec to politiko podpiral, osnoval z Radičem federativni blok in pozneje tudi opozicijski blok, ker je upal, da bo Radičeva vrtoglava politika zmagala. Ta politika je doživela poraz, z njo pa tudi politika dr. Korošca. «Domoljub» ima prav, ako očita Radiču vrtoglavost; če bi bil pošten, pa bi moral priznati, da je klerikalna politika ravno tako vrtoglava, še bolj pa pisava klerikalnih listov, ki so to politiko podpirali in zagovarjali. Politične obljubkarje, klerikalne in radičevske, je doletela usoda, da je njihova demagoška politika popolnoma propadla in da se danes gledajo v svoji zvezi kakor pes in mačka pri isti skledi.

+ Brezplačna reklama. «Domoljub» še vedno objavlja brezplačno reklamo za knjige, ki jih priporoča «Domovina». Nas to veseli, ker jih ljudje vedno bolj kupujejo, četudi trdi škofov tednik, da so umazane. Znano je namreč, da še davno niso tako umazane kakor škofove brošure «Zeninom in nevestam».

DELAVSKI GLASNIK

ZA ZBOLJŠANJE DELAVSKEGA POLOŽAJA.

Hrastnik, 2. maja.

Hrastniška krajevna organizacija demokratične stranke je sklicala na dan 1. maja sejo, katera je bila zelo številno obiskana. Udeležil se je seje tudi odposlanec glavnega odbora iz Ljubljane g. dr. Bohinjec, ki je podal navzočim razna navodila in pojasnila, za katera se mu Hrastničanje, zlasti rudarji, prav pristržno zahvaljujemo. Na tej seji se je zlasti mnogo razpravljalo o zboljšanju položaja delavskega stanu. Med drugim se je sklenilo odposlati na glavno tajništvo naslednje pismo:

Tajništvo JDS v Ljubljani se poziva, da dela z vso vnemo v tem zmislu, da:

1.) odpade vsaka obremenitev delavskega zasluzka, ki ne presega 2000 Din;

2.) se izpremeni zakon o taksah predvsem v točkah, ki obremenjujejo revnejše prebivalstvo, in to zlasti delavske sloje;

3.) naj se vsi rudarji, ki imajo dopolnjeno število službenih let (30), oproste prispevkov v bratovsko skladnico (v Hrastniku se namreč ti prispevki vzlic pravilniku še vedno pobirajo);

4.) se pripravi novelizacija zakona o inspekciji dela v tem zmislu, da se temu zakonu podredé tudi rudarski obrati, kolikor zadevajo interese delavstva.

Za stare upokojece se je hrastniška organizacija že opetovano zavzela in more z veseljem ugotoviti, da bo tukaj uspeh. G. dr. Bohinjec je namreč povedal, da se pripravlja izprememba za novi pravilnik in da je sigurno, da se bo tu mislilo tudi na te siromake, ki imajo sedaj po 30, 40 ali nekaj več kronic pokojnine.

Somišljenike in druge, ki imajo zaupanje do naše stranke, opozarjamo na sejni sklep, da bo odsej redno vsak četrtek od 3. do 5. ure popoldne pri Dolinški po en ali več članov odbora na razpolago za dajanje navodil in sestavljanje raznih vlog. Pripomnimo, da šteje hrastniška organizacija sedaj okroglo 150 članov, ki pa se bodo v kratkem gotovo pomnožili nad 200, kajti videti je, da je ljudstvo uvidelo, odkod ima pričakovati podpore. Uverjeni smo, da se ne bo motilo.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj na manevrih vojne mornarice.** Kralj Aleksander bo še pred odhodom na Bled odpotoval v Dalmacijo, kjer bo prisostvoval manevrom vojne mornarice. Kralja bosta spremljala na potovanju minister vojske in mornarice general Trifunović in komandant vojne mornarice admiral Prica.

* **Gibanje demokratske stranke v mariborski oblasti.** Minule dni se je izvršila ustanovitev dveh novih krajevnih organizacij, in sicer dne 1. maja v **Beltincih** za občine Beltinci, Bratonci, Ganžani, Lipovci, Odranci in Izakovci. Organizacija si je izvolila za predsednika posestniškega sina Josipa Maučeca iz Ganžanov. — Istega dne se je izvršila ustanovitev krajevnih organizacij v **Framu** pri Mariboru, kateri predseduje ugledni posestnik Karel Cernej. — Redne letne občne zbornice pa so imele sledeče krajevnih organizacij: v **Rogatecu** dne 1. maja, v **Šmarju** pri Jelšah in v **Krčevini** pri Mariboru dne 2. maja, pri Sv. Lenartu, Sv. Benediktu v Slovenskih goricah in v **Rogaški Slatini** dne 3. maja. Povsod so bili občni zbori zelo lepo obiskani, zlasti tudi s strani kmetov in obrtnikov. V Rogatecu je izvoljen za predsednika g. Potočnik, v Šmarju g. dr. Hrašovec, v Krčevini g. Ignac Pečar, pri Sv. Benediktu kmet Alojzij Paurič, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah g. dr. Milan Gorišek, v Rogaški Slatini g. Fabiani. Oblastno organizacijo je zastopal pri Sv. Benediktu in Sv. Lenartu g. Robnik iz Maribora, v Rogaški Slatini pa oblastni tajnik. — Tudi sreske organizacije so pričele obdržavati redne občne zbornice in se je vršil v nedeljo 3. t. m. občni zbor sreske organizacije za srez Šmarje—Rogatec—Kozje v **Mestinj**u, občni zbor za srez Maribor desni breg pa istočasno v **Mariboru**. Za predsednika sreske organizacije za Maribor desni breg je izvoljen g. Ivan Kežar.

* **Novi pomočnik ministra za šume in rudnike.** V Beograd je odpotoval dne g. Ivan Mohorič, tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, da nastopi svoje mesto kot pomočnik ministra za šume in rudnike. G. Mohorič, ki je znan gospodarski strokovnjak, želimo na odličnem mestu največjega uspeha.

* **Likvidacija agrarnih direktij odložena.** S sklepom ministrskega sveta je likvidacija agrarnih direktij v Ljubljani in Zagrebu odložena do 31. oktobra 1925. Agrarne direktije bodo v misli omenjenega sklepa ministrskega sveta nadaljevale poslovanje v svojem dosedanem obsegu.

* **Pristojbine za potne vizume v Avstrijo.** Avstrijski konzulat v Ljubljani sporoča, da znašajo od 5. maja naprej pristojbine za vizume jugoslovenskim državljanom za enkratno potovanje v Avstrijo 72 Din, za večkratno potovanje 143 Din in za potovanje preko Avstrije 15 Din. Vsi vizumi veljajo za dobo enega leta. Pristojbina za državne uradnike, častnike in dijake znaša le 22 Din.

* **Pevska skupščina v Ljubljani.** V nedeljo se je vršila v Ljubljani redna letna glavna skupščina Zveze slovenskih pevskih zborov. Na zborovanju so bili zastopani delegati iz raznih krajev Slovenije. Posvetovanja so lepo uspela in so bile vložene nove smernice za bodoče udejstvovanje, ter se v kratkem ustanovi enotna pevska zveza na vso državo. Popoldne se je vršil v veliki dvorani »Uniona« koncert, na katerem so nastopili številni tudi podeželski pevski zbori in pokazali prav lepe uspehe in napredek.

* **Častni občan občine Bled.** Občinski zastopnik na Bledu je v svoji seji dne 6. aprila izvolil šefa oddelka za trgovino in industrijo g. dvornega svetnika dr. Rudolfa Marna v priznanje njegovih zaslug za tujski promet na Bledu za svojega častnega občana.

* **Znižana vožnja za izseljence.** Kakor poročajo iz Beograda, je prometno ministrstvo izseljencem, ki se izselijo ali pa vračajo v našo domovino, dovolilo polovično vožnjo tretjega razreda na

vseh državnih železnicah. Izkazati pa se morajo z vidiranim potnim listom.

* **Nadzorstvo nad kraljevičem Gjorgjem.** Kraljevič Gjorgje, brat našega kralja, je živčno težko zbolel in v takem stanju je zakrivil razna neprimerna dejanja, da so ga morali postaviti pod nadzorstvo. Prepeljan je bil na Belje, kjer so ga nastanili v eni tamkajšnjih vil.

* **Čevljarski kongres.** V nedeljo 3. maja se je vršil v dvorani Mestnega doma v Ljubljani čevljarski kongres, katerega se je udeležilo okrog 200 mojstrov iz raznih krajev Slovenije. Razpravljali so o svojih stanovskih zadevah.

* **Prisrčne pozdrave pošiljamo slovenskim fantom in dekletom kakor vsem čitateljem in prijateljem »Domovine«** iz daljnje Prištine belokranjski fantje vojaki: Matija Sneljer, Jure Fortun, Ivan Simonič, Peter Zagar, Jože Kobe, Anton Milek, Janez Gorše, Jože Lakner, kaplar Jakob Pejovec, Ivan Butala, Jure Muhvič, Franc Likovič, Jože Avsec, Janez Oberman, Ivo Butkovič.

* **Tuji zdravniki v naši državi.** Zveza narodov v Zenevi je sklenila, da odpošlje na poučen izlet v Jugoslavijo 20 zdravnikov iz raznih evropskih in ameriških dežel. Zdravniki pridejo 17. maja v našo državo in si ogledajo vse naše znamenitejšje zdravstvene institucije. V Jugoslavijo ostanejo do 2. junija.

* **Otvoritev pomožne pošte v Ajdovcu.** Dne 1. maja se je otvorila v področju ljubljanskega poštnege ravnateljstva nova pomožna pošta Ajdovec, ki je podrejena pošti v Žužemberku, s katero ima zvezo po selskem pismočiču v torkih, četrtkih in sobotah. Ta pošta posluje v razširjenem področjem, in sicer za vasi: Gorenji Ajdovec, Dolenji Ajdovec, Boršt, Sela pri Ajdovcu, Veliki Lipovec, Brezovo reber, Plano, Podlipo in Moravo.

* **Sreča Vas išče.** Kupujte srečke efektne loterije za dr. Razlagov spomenik. Izrebanih bo 300 dobitkov v vrednosti 15.550 dinarjev. Izid se objavi v časopisih. Srečke si lahko naročite tudi pismeno in pošljite znamke v pismu na naslov: Narodno kulturno društvo, Mala Nedelja.

* **Smrtna kosa.** Iz Središča nam pišejo: Dne 1. maja smo pokopali tržana g. Franca Žnidariča, posestnika v Središču, ki je umrl po daljši bolezni v starosti 67 let. Pokojnik je bil oče inspektorja ministrstva za kmetijstvo in vode g. Jakoba Žnidariča. Bil je značajan mož, splošno priljubljen in odločen naprednjak. Blag mu bodi spomin! Zalujočim naše iskreno sočuzje!

* **Velika poplava v celjski okolici.** Zaradi neprestanega deževja, ki je vladalo prejšnje dneve, je Savinja s sosednjimi potoki močno narasla. Na mnogih krajih so potoki prestopili bregove ter poplavlili njive in travnike.

* **Silne poplave v jugovzhodnem delu države.** Iz raznih krajev države, zlasti pa iz Bosne in Srbije prihajajo poročila o silnih poplavah, ki so nastopile zaradi zadnjega deževja. Silno so narasle številne reke, posebno pa reka Crnsa, ki se izteka v Moravo. Reka je poplavela mesto Paračin in stoji ponekod tri metre visoko. Škoda je ogromna. Utonilo je na stotine živine. K sreči pa je voda začela že padati. V Sremu in Banatu je voda napravila veliko škodo zlasti na poljih in travnikih.

* **Velika nesreča na Blejskem jezeru.** V terek ponoči je zahtevalo lepo Blejsko jezero tri žrtve. Mladi delavci Stanko Knafl, Mirko Artel, Alojzij Mihelič, Leopold Rozman in Jakob Dežman so sedeli do 23. ure v gostilni pri »Strgulcu«. Bili so precej veseli in pri odhodu iz gostilne sklenili, da gredo veslat na jezero. Poskakali so v precej velik čoln, ki se je pričel kmalu močno zibati. Komaj so odpluli nekaj metrov od brega, se je čoln prevrnil. Bilo je okoli 23-30 ponoči. Vsi so se pričeli boriti z valovi in skušali priplavati do brega. Klicali so tudi na pomoč, toda rešila sta se le dva in to z veliko težavo. Bila sta to Leopold Rozman in Jakob Dežman z Bleda. Ostali trije pa so našli smrt v jezeru.

* **Smrt vsled električnega toka.** V Št. Janžu na Dravskem polju je neki hlapec, ki je pasel živino,

splezal na drog daljnovođa, a čim se je dotaknil voda, je padel mrtev na tla. Roko je imel popolnoma ožgano. Zalosten primer naj bo resen opomin vsem onim, ki se radi igrajo z električno napeljavo.

* **Nepremišljeno dejanje iz ljubosumnosti.** V nedeljo dopoldne je v Ljubljani 19letni mladenič Lambert Olhofer ustrelil na njenem stanovanju na svojo ljubico, 17letno dijakinjo trgovske šole Julko Šafec, o kateri je domneval, da mu je postala nezvesta. Po dejanju je hotel izvršiti samomor, pa se ni zadel, pač pa je krogla zadela njeno teto, ki je zbegana begala po hiši in klicala na pomoč; obe sta bili k sreči le lahko ranjeni in bosta okrevali. Policija je mladeniča aretirala.

* **Vlom v Zirovnici.** V Zirovnici na Gorenjskem so v noči od 29. na 30. aprila neznan zlikovec letos že drugič vlomil v lokale gostilničarke in posestnice gospe Marije Čopove. To pot so ji temeljito izpraznili jedilno shrambo. Odnegli so ji vso zabelo, vse prekajeno meso, jajca, klobase, sir, sveže meso, marmelado in razne druge jestvine. Čopova ima za več tisoč dinarjev škode.

* **Strašna nevihta.** Pišejo nam: V noči od 1. na 2. maja je divjala nad Središčem in okolico strahovita nevihta. Že od večera se je neurje najavljalo z bliskanjem in grmenjem, okoli 11. ure ponoči pa se je med strašnim bliskanjem in grmenjem ter divjim viharjem vtila ploha. Take nevihte v zgodnji pomladi ne pominjajo niti stari ljudje. Zaradi močnega naliva so se vsi pritoki Drave kmalu razlili čez svoje bregove, zlasti pa je narasla Trnava, ki teče skozi spodnji del trga, in je poplavela bližnja dvorišča ter vdrla v kleti obrežnih hiš, da so ljudje prestrašeni začeli izpraznjevati hleve in odganjati živino. Voda nam je poplavela polja, travnike in pašnike ter se prelila celo čez cesto, ki vodi na kolodvor, radi česar je bil promet na tej cesti dalje časa nemogoč. Pod vodo so bili ogromni kompleksi rodovitnega polja v okolici Središča in v sosednjem Medjimurju. Škoda te poplave je velika in tem bolj občutna, ker polagamo edinole v dobro letino nado na omiljenje gospodarske krize. In sedaj je žel tudi ta up — po vodi.

Iz tajništva Demokratske stranke

V soboto 9. t. m. se bodo vršila naslednja predavanja in sestanki:

V **Gorjah** pri Bledu ob 8. uri zvečer v šoli v Zg. Gorjah. Predava g. ravnatelj Anton Jug o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

V **Leseah** ob 8. uri zvečer v gostilni Krištof. Predava g. Milan Cimerman o osnutku zakona za izenačenje davkov.

V **Kovorju** pri Trliču ob 8. uri zvečer v gostilni pri Jurčku. Predava g. dr. Stane Rape o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

Na **Koroški Beli** ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu. Predava g. dr. Joža Bohinjec o socialnem zavarovanju delavstva.

V nedeljo 10. t. m.:

V **Kranjski gori** ob 11. uri dop. v hotelu Slavec. Predava g. dr. Stane Rape o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

V **Breznici** ob 3. uri pop. v gostilni pod Holom v Mostah pri Zirovnici. Predava g. Milan Cimerman o osnutku zakona za izenačenje davkov.

V **Starem trgu** pri Rakeku ob 8. uri zjutraj v dvorani Gasilskega doma. Predava g. Janko Blagajne o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

V **Cerknici** ob 3. uri pop. Predava g. Janko Blagajne o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

Na **Pristavi** pri Trliču ob pol 4. pop. v gostilni pri Primožiču. Predava g. Baldomir Milohnoja o osnutku zakona za podeljevanje kmetijskih kreditov.

Na **Jesenicah** ob 2. uri pop. sestanek K. O. JDS v restavraciji pri Humru. Poroča g. ravnatelj Jug.

Cerkvena in farovška posestva

(kmet.)

Gospod turednik, zadnji čas mnogo beremo v klerikalnih listih, posebno v «Domoljubu», o cerkvenih in farovških posestvih. Nisem vedel do zdaj, da je ljubljanski škof eden največjih gruntarjev pri nas. Če poslušam te naše duhovnike in tercijalke, bi mislil, da je največji revež, ki bi kmalu ne imel kaj dati v usta. V «Domoljubu», katerega vsak teden pregledam, se bere, kako tisti, ki imajo velike grunte, pomagajo revnejšim duhovnikom, ki imajo res majhne dohodke brez gruntov. Pa to ni res. Dostikrat se sliši o takih duhovnikih, ki se pritožujejo zaradi svojih slabih dohodkov in zabavljajo na svoje sobrate, ki žive v izobilju že samo od užitka posestva. Tu se prav nič ne deli bratovsko. «Domoljub» torej prav grdo laže.

Res je, da bi taki veliki grunti župnikov na deželi, posebno pa še škofova ogromna posestva, mnogo več nesla, ko bi jih obdelovali mi kmetje in ko bi se prav veliki grunti, predvsem škofova posestva, razdelili na več manjših. Mi bi res obdelovali to zemljo z veseljem in največjo skrbjo. Zdaj so pa ti veliki grunti izročeni tujim ljudem-oskrbnikom, a župniki prepuste gospodarstvo navadno hlapcem, ki gledajo v prvi vrsti na svoj dobiček. Tu in tam dobi kak kos, večji ali manjši, v najem kak prebrisan pobožnjak, kak cerkveni ključar, ki se zna župniku kot njegov pristaš dobro hliniti. Ta pa že zna izrabiti zemljo v svojo korist in župnikovo škodo.

Vsega tega bi ne bilo, ko bi bile te velike kmetije res v pravih kmetijskih rokah. Obdelovale bi se veliko bolj in več bi se pridelalo. Zato je pa mnenje nas kmetov, naj se taki grunti odvzamejo tem gospodom in cerkvi. Duhovnik vendar ne more biti kmet. Zato pa se naj duhovniki plačujejo kakor uradniki in učitelji. Pravi duhovnik bi sploh moral odkloniti posvetno bogastvo, ker se to ne strinja z njegovim poklicem.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Mlada gospodinja.

Novoporočenec: «Cuj, ženkica, tale solata ima pa silno čuden okus. Gotovo si jo pozabila oprati.»

Novoporočenka: «O ne, oprala sem jo pa že in še celo z milom...»

Lahka služba.

Kunigunda: «Kje je pa tvoj sin sedaj?»

Uršula: «Nastopil je izvrstno službo. Skoro nič ne dela, pa zasluži na dan 100 dinarjev.»

Kunigunda: «Kakšno službo pa ima?»

Uršula: «Nastavljen je v menažeriji in ne dela ničesar drugega, kakor da dvakrat na dan vtakne svojo glavo v levje žrelo.»

Če je človek gluh...

Zdravnik: «Tako, gospod Motovilec, sedaj dobim še 25 dinarjev.»

Motovilec (malo gluh): «Kako ste rekli? 50 dinarjev?»

Zdravnik: «Ne, samo 80.»

Tako je.

Ožbovt: «Tile čevlji, ki si mi jih ti napravil, pa neznosno škripljejo.»

Jaka: «Saj vendar ne boš zahteval, da bi ti za 200 dinarjev še lepo peli in opravljali službo gramofona!»

Ima drugačen jedilni red.

Zdravnik: «Jaz sem Vam, gospod Debelič, vendar razločno predpisal, da morate jemati kapljice samo pred zajtrkom, obedom in večerjo. Vi jih pa jemljete po petkrat na dan.»

Debelič: «Seveda — toda jaz trikrat večerjam.»

Zvitoglavec.

Malo je denarja in drago je vse, zato ni čudno, da je Jakčeva mama tako štedljiva. Še nikdar niso sinu dijaku Jakcu kupili nove obleke. Kadar je oče svojo obleko ponosil, takoj jo je mama obrnila in napravila obleko Jakcu.

Nekoč je mama prinesla domov več vzorcev blaga za obleko očetu. Dolgo so stali okrog vzorcev in ugibali, kateri bi bil lepši. Končno so še Jakca poklicali, da bi pomagal izbirati.

Ko je imel Jakec pred sabo vse vzorce, jih je začel obračati narobe in kritizirati.

Ker so ga drugi začudeno pogledovali, je menil: «No, zame je merodajna druga stran...»

Se ne dá kar tako.

Visokošolec Papež se je ves v rožicah potikal po ljubljanski okolici ter naletel na nekem kmečkem dvorišču na domačega hlapca Cesarja, ki je kidal iz hleva gnoj. Visokošolecu so brneli v glavi čmrlji, pa se je začel s hlapcem pripraviti.

Ker se mu je zdelo, da se hlapec premalo spoštljivo obnaša proti njemu, je menil: «Jaz sem visokošolec Papež, kdo ste pa Vi?»

«Jaz sem pa gnojokidec Cesar. Ste razumeli?» se je glasil odgovor.

Ne more utopiti skrbi.

Župnik: «No, Matevž Sod, kdaj pa boste Vi nehali popivati? Čemu vendar uničite toliko alkohola?»

Matevž: «Ah, vejo, zato, da utopim svoje skrbi.»

Župnik: «Kako to? Saj bi jih morali že davno utopiti, ker popivate, kar Vas poznam.»

Matevž: «Vejo, gospod župnik, moje skrbi splavajo vedno na vrh in nočejo utoniti.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Kostanjevica. Takšna povest bi nam bila dobro došla. Vpletete tudi lahko ljudske pripovedke.

Sv. Barbara v Halozah. Uredniška tajnost drži!

MALI OGLASI

Prodaj

skoro novo 5vrstno harmoniko tvrdke F. Lubas, narejeno prav dobro in lepo. — Cena 3250 dinarjev. 24

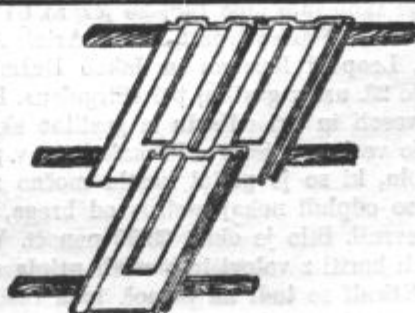
Alojzij Mohorič, Martinvrh, p. Zelezniki.

V tem mesecu rabite:

volneno blago, delen, krep, saten, tiskovino, klot, belo blago, batist, kar vse in še drugo manufakturo kupite po najnižjih dnevnik cenah pri tvrdki

Franc Crobath d. z o. z. Kranj
Na drčno! Na debelo!

Koliko stara hoče biti žena, odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali zanemara. Žena ostane vedno mlada, ako rabi za obraz Fellerjevo Elsa-pomado, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-pomada za lase. Enako moški, ki nočejo biti plešasti. Za poizkus 2 lončka

Miklošičeva c. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

gndijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše proir-
tvene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor
tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

za 36 Din, ako se pošlje denar v naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarnarja Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

In vi, milostljiva gospa?

Zelite li, da se končno iznebite vaših peg? Vse-
selite se li čiste in bele kože? Poizkusite torej
LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA
OBRAZ IN OBVAROVANJE KÓZE, to odlično
sredstvo za lepoto, za vzdrževanje mladeniške
kože, ki zanesljivo odstrani vse nečistosti kože,
prišče, pege, lišaj, zajedavce, ogrca, da celo
nabori in gube se odstranijo z redno masažo
s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za
obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUSNJO 2 lončka z zavojnico in poštnino
za 36 Din, toda le tedaj, ako se denar pošlje v na-
prej, kajti po povzetju je poštnina za 10 Din višja,
torej 46 Din.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLE, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ELSA TEKOOE LILJINO MLEKO, idealno nego-
valno sredstvo za poit. ELSA LILJINO MLEČNO
MILO. ELSA BORAČKOVO. ELSA GLICERINSKO
MILO so mila lepote vsake elegantne gospe

J. Stjepušin

SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune,
partiture in ostale potreb-
ščine za vsa glasbila.

Jugoslovanski kreditni zavod

v Ljubljani, Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in
vloge na tekoči račun
ter jih obrestuje

najugodnejše.

Vezane vloge
obrestuje po dogo-
voru. Podeljuje proti
dobremu poročtvu osebne,
trgovske in obrtne, po-
sebno kratkoročne kredite.